

PHƯƠNG THỨC QUẢN TRIỆT NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI XII CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM VÀO VIỆC DẠY HỌC CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG

✍ TS. PHẠM PHƯƠNG LAN*

Tóm tắt

Quản triệt Nghị quyết của Đảng chính là đưa Nghị quyết của Đảng vào cuộc sống. Đối với các trường đại học, cao đẳng thì việc quán triệt Nghị quyết của Đảng đến sinh viên chủ yếu được thực hiện thông qua hoạt động dạy học của giảng viên Lý luận chính trị. Để đạt được kết quả tối ưu trong việc quán triệt Nghị quyết Đại hội XII vào dạy học các môn Lý luận chính trị đòi hỏi người giảng viên phải sử dụng có hiệu quả các phương pháp và phương tiện dạy học; đồng thời cần chú ý đến các hoạt động khác của cả giảng viên và sinh viên như: nghiên cứu khoa học, tổ chức thi Olympic các môn Mác - Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh... Bên cạnh đó, nhà trường cũng cần chú ý đến các “kênh” khác nhằm đa dạng hóa các con đường quán triệt Nghị quyết Đại hội XII của Đảng đến với sinh viên.

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng cộng sản Việt Nam diễn ra từ ngày 20-1-2016 đến ngày 28-1-2016 tại Thủ đô Hà Nội. Đại hội đã thông qua nhiều văn kiện quan trọng, là sự kết tinh trí tuệ, ý chí, nguyện vọng của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta, tiếp tục khẳng định, hoàn thiện đường lối đổi mới của Đảng ta trên cơ sở vận dụng sáng tạo, phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và tiếp thu những kinh nghiệm quốc tế phù hợp với điều kiện nước ta. Để đạt được hiệu quả tối ưu trong việc quán triệt Nghị quyết Đại hội XII của Đảng vào dạy học các môn Lý luận chính trị ở các trường đại học, cao đẳng hiện nay cần lựa chọn những phương thức phù hợp.

1. Cơ sở lý luận và căn cứ pháp lý của việc quán triệt Nghị quyết Đại hội XII của Đảng vào dạy học các môn Lý luận chính trị

Mỗi nhiệm kỳ đại hội của Đảng Cộng sản Việt Nam là một dấu mốc quan trọng đánh dấu những chặng đường phát triển trong quá trình lãnh đạo đất nước của Đảng, đánh giá những thành công và những kết quả chưa đạt được trong mỗi nhiệm kỳ đó.

Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng Cộng sản Việt Nam thành công tốt đẹp, đã cổ vũ mạnh mẽ toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta vượt qua khó khăn, thách thức, tranh thủ cơ hội mới, phấn đấu sớm đưa nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại. Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng Cộng sản Việt Nam đã thông qua những văn kiện quan trọng, không chỉ có ý nghĩa trước mắt mà còn có ý nghĩa chiến lược lâu dài đối với sự phát triển của nước ta như: Báo cáo chính trị, Báo cáo đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2011 - 2015 và phương hướng, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2016 - 2020; Báo cáo kiểm điểm sự lãnh đạo của Ban Chấp hành Trung ương khóa XI và Báo cáo tổng kết việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay”.

Học tập, quán triệt, tuyên truyền, triển khai thực hiện nghị quyết Đại hội XII của Đảng là đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng có ý nghĩa, tầm quan trọng nhằm tạo ra sự chuyển biến về nhận thức, thống nhất ý chí và hành động trong Đảng và sự đồng thuận cao trong nhân dân; cổ vũ, động viên toàn Đảng, toàn dân và toàn quân phát huy cao độ tinh thần yêu nước, ý chí tự lực tự cường và sức mạnh toàn dân tộc, thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XII của Đảng. Đồng thời, học tập, quán triệt, tuyên truyền, triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội XII còn góp phần quan trọng tăng cường xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong Đảng, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; thuyết phục, chấn chỉnh, uốn nắn những nhận thức lệch lạc; đấu tranh có hiệu quả với các quan điểm sai trái, thù địch. Việc tổ chức học tập, quán triệt, tuyên truyền, triển khai thực hiện Nghị quyết

* Trường Đại học Công đoàn

Đại hội XII của Đảng được Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng khẳng định: “là một nhiệm vụ trọng tâm trong năm 2016”, “bảo đảm để mỗi cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ chủ chốt các cấp đều quán triệt, nắm vững và thực hiện đúng đắn, sáng tạo Nghị quyết Đại hội XII của Đảng, phù hợp với diễn biến tình hình và điều kiện thực tế của địa phương, cơ quan, đơn vị”.

Nhận thức được tầm quan trọng của việc quán triệt những quan điểm cơ bản của Đảng Cộng sản Việt Nam trong Văn kiện Đại hội XII, Bộ Chính trị đã ban hành Chỉ thị số 01-CT/TW ngày 22 tháng 3 năm 2016: “Về học tập, quán triệt, tuyên truyền, triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng”.

Bộ Giáo dục & Đào tạo đã có công văn số 3745/BGDĐT - GDĐH ngày 2 tháng 8 năm 2016: Về việc triệu tập lớp bồi dưỡng, tập huấn giảng viên các môn Lý luận chính trị 2016. Thực hiện quyết định số 2548/QĐ-BGDĐT ngày 26/7/2016 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc giao cho Đại học Quốc gia Hà Nội chủ trì, phối hợp với Bộ Giáo dục và Đào tạo và Ban Tuyên giáo Trung ương tổ chức bồi dưỡng chính trị hè năm 2016 cho giảng viên giáo dục Lý luận chính trị các học viện, trường đại học, cao đẳng trên cả nước vào tháng 8 năm 2016. Hoạt động dạy học của người giảng viên Lý luận chính trị là con đường chủ đạo để Nghị quyết Đại hội XII của Đảng đến với sinh viên các trường đại học, cao đẳng trên cả nước.

Đối với các trường đại học, cao đẳng trên địa bàn Hà Nội, Ban Thường vụ Đảng ủy Khối các trường đại học, cao đẳng Hà Nội đã ban hành Kế hoạch số 15-KH/ĐUK: Học tập, quán triệt, tuyên truyền, triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng.

Đây là căn cứ về mặt pháp lý để các trường đại học, cao đẳng trên cả nước nói chung và trên địa bàn Hà Nội nói riêng tiến hành triển khai việc học tập, quán triệt, tuyên truyền, triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội XII của Đảng Cộng sản Việt Nam.

2. Phương thức quán triệt Nghị quyết Đại hội XII của Đảng vào dạy học các môn Lý luận chính trị

Theo nguồn từ điển của vi.wiktionary.org... thì “phương thức” có nghĩa là cách thức và phương pháp tiến hành. Còn “quán triệt” có nghĩa là hiểu thấu đáo, nắm vững nội dung và thể hiện đầy đủ trong hoạt động, hành động.

Từ đó, có thể hiểu: phương thức quán triệt Nghị quyết XII của Đảng vào dạy học các môn Lý luận chính trị là cách thức và phương pháp mà người

giảng viên Lý luận chính trị sử dụng nhằm giúp sinh viên hiểu thấu đáo, nắm vững và vận dụng đầy đủ các quan điểm của Đảng trong Nghị quyết XII vào nội dung của từng môn học.

Ngày 18 tháng 9 năm 2008, Bộ Giáo dục & Đào tạo đã ban hành Quyết định số 52/2008/QĐ-BGDĐT: Ban hành chương trình các môn Lý luận chính trị trình độ đại học, cao đẳng dùng cho sinh viên khối không chuyên ngành Mác - Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh gồm các môn:

1. Môn Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác-Lênin.
2. Môn Tư tưởng Hồ Chí Minh.
3. Môn Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Quyết định này được áp dụng cho sinh viên khối không chuyên ngành Mác-Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh trình độ đại học, cao đẳng từ khoá tuyển sinh năm học 2008-2009. Do đó, từ năm học 2008 - 2009, các môn học: Triết học, Kinh tế chính trị học, Chủ nghĩa xã hội khoa học được đưa vào trong môn học Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin; môn Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam chuyển thành môn Đường lối cách mạng của Đảng cộng sản Việt Nam. Qua quá trình chuyển đổi từ hình thức đào tạo niên chế sang đào tạo tín chỉ, thời lượng của các môn học cũng có sự thay đổi. Hiện nay, môn Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin là 5 tín chỉ; môn Tư tưởng Hồ Chí Minh là 2 tín chỉ và môn Đường lối cách mạng của Đảng cộng sản Việt Nam là 3 tín chỉ. Mặc dù có sự thay đổi về thời lượng môn học nhưng dung lượng của môn học lại chưa được Bộ Giáo dục & Đào tạo điều chỉnh cho phù hợp. Điều này gây khó khăn cho công tác giảng dạy của giảng viên Lý luận chính trị. Việc sử dụng phương pháp dạy học như thế nào để truyền tải đầy đủ và sâu sắc nội dung rất lớn của từng môn học đến sinh viên là vấn đề còn nhiều trăn trở của mỗi giảng viên Lý luận chính trị.

Có nhiều phương thức quán triệt Nghị quyết Đại hội XII của Đảng được thực hiện ở các cấp, bộ, ngành, tỉnh, thành phố. Đối với các trường đại học, cao đẳng thì các phương thức quán triệt Nghị quyết Đại hội XII của Đảng được sử dụng là:

- a. Thông qua hoạt động dạy học và nghiên cứu khoa học của giảng viên Lý luận chính trị

Dạy học và nghiên cứu khoa học là hai nhiệm vụ cơ bản, song hành của người giảng viên ở các trường đại học, cao đẳng. Hoạt động dạy học trên lớp là con đường chủ yếu để người giảng viên truyền đạt tri thức cho sinh viên. Từ việc nghiên cứu, tìm hiểu, nắm vững các quan điểm của Đảng, đưa vào nội

dung bài giảng; đồng thời người giảng viên sử dụng linh hoạt các phương pháp dạy học tích cực (như: phương pháp nêu vấn đề, thảo luận, đàm thoại...) kết hợp với việc ứng dụng công nghệ thông tin trong giờ giảng, để tuyên truyền, phổ biến Nghị quyết Đại hội XII của Đảng một cách sống động, hấp dẫn, giúp sinh viên hiểu rõ quan điểm của Đảng và có thể sử dụng các quan điểm của Đảng trên các lĩnh vực kinh tế, chính trị, văn hóa - xã hội.

Bên cạnh đó, hoạt động nghiên cứu khoa học là cách thức giúp người giảng viên nâng cao trình độ chuyên môn, kịp thời bổ sung những kiến thức mới vào bài giảng, phát triển tư duy, khả năng sáng tạo của bản thân và nâng cao vị thế của nhà trường. Thông qua hoạt động nghiên cứu Văn kiện Đại hội XII và các Tài liệu nghiên cứu các văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, các giảng viên Lý luận chính trị tiến hành trao đổi, viết bài báo, tổ chức hội thảo khoa học, vận dụng vào từng môn học cụ thể, dự giờ giảng trên lớp để học tập kinh nghiệm... Qua đó giúp cho mỗi giảng viên truyền đạt Nghị quyết Đại hội XII của Đảng vào dạy học đạt hiệu quả tốt hơn.

b. Thông qua công tác kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của sinh viên

Kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của sinh viên không chỉ nhằm thẩm định chất lượng giảng dạy mà còn là một phương thức giúp giảng viên Lý luận chính trị quán triệt Nghị quyết Đại hội XII của Đảng đến sinh viên. Trong nội dung đề kiểm tra giữa học phần, đề thi hết môn (thi viết, thi vấn đáp)... giảng viên nên yêu cầu sinh viên liên hệ và vận dụng các quan điểm của Đảng trong Nghị quyết Đại hội XII.

c. Thông qua các cuộc thi tìm hiểu về Chủ nghĩa Mác - Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, Nghị quyết của Đảng Cộng sản Việt Nam đối với sinh viên và hoạt động nghiên cứu khoa học của sinh viên.

Các cuộc thi Olympic các môn khoa học Mác - Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh là sự kiện chính trị lớn đối với sinh viên các trường đại học, cao đẳng trên cả nước. Đã có một thời kỳ hoạt động này rất thu hút sự quan tâm và tham gia đông đảo của sinh viên. Thông qua các cuộc thi Olympic các môn khoa học Lý luận chính trị sẽ giúp sinh viên hiểu đúng, đầy đủ, sâu sắc về Học thuyết Mác-Lênin; Tư tưởng Hồ Chí Minh; quan điểm, đường lối lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam cũng như mối liên hệ giữa các môn khoa học Lý luận chính trị. Với những câu hỏi và tình huống đặt ra sẽ giúp sinh viên có cách học mới, hứng thú hơn đối với các môn Lý luận chính trị. Thay thế cho những giờ học trên lớp quen thuộc và có phần nhàm chán, thì những cuộc thi Olympic s

giúp sinh viên học mà chơi, chơi mà học, đây là cách thức và phương pháp để sinh viên có nhiều hứng thú hơn với các môn khoa học Lý luận chính trị. Tuy nhiên, hoạt động này chưa được duy trì thường xuyên, liên tục mà bị ngắt quãng khá dài. Từ khi chuyển đổi các môn học Lý luận chính trị, Bộ Giáo dục & Đào tạo không tổ chức thi Olympic các môn Mác - Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh. Điều này đã làm mất đi một "kênh" quan trọng để quán triệt Nghị quyết Đại hội XII của Đảng đến với sinh viên một cách sâu rộng.

Bên cạnh đó, việc tăng cường cho sinh viên nghiên cứu khoa học để tìm hiểu về các quan điểm của Đảng trong các văn kiện cũng là một phương thức đưa Nghị quyết của Đảng đến với sinh viên. Hội đồng khoa học nhà trường định hướng và khuyến khích sinh viên tham gia nghiên cứu những đề tài khoa học vận dụng các quan điểm, nghị quyết của Đảng vào một lĩnh vực cụ thể gắn với chuyên ngành đào tạo của họ. Giảng viên tăng cường khuyến khích sinh viên nghiên cứu khoa học bằng viết bài thu hoạch, viết tiểu luận môn học về việc vận dụng các quan điểm của Đảng, đặc biệt là 6 điểm mới trong Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII vận dụng vào thực tiễn. Qua đó, vừa giúp sinh viên say sưa nghiên cứu, biết vận dụng quan điểm của Đảng trong việc giải quyết một vấn đề thực tiễn gắn với nghề nghiệp của mình trong tương lai.

3. Một số khuyến nghị

Từ thực tế việc quán triệt các quan điểm cơ bản của Đảng Cộng sản Việt Nam trong các nhiệm kỳ Đại hội trước vào dạy học các môn Lý luận chính trị ở trường đại học, cao đẳng; tác giả xin đề xuất một số khuyến nghị nhằm nâng cao hiệu quả của việc quán triệt Nghị quyết Đại hội XII vào dạy học các môn Lý luận chính trị như sau:

a. Khuyến nghị với Bộ Giáo dục & đào tạo:

+ Để đạt hiệu quả tối ưu trong việc quán triệt Nghị quyết của Đảng vào dạy học các môn Lý luận chính trị, trong đó có Nghị quyết Đại hội XII thì trước tiên bản thân người giảng viên Lý luận chính trị cần được quán triệt một cách đầy đủ và thấu đáo Nghị quyết của Đảng. Vì vậy, đề nghị Bộ Giáo dục & Đào tạo cho phép tất cả các giảng viên Lý luận chính trị ở các trường đại học, cao đẳng tham gia đợt tập huấn hệ hàng năm. Tránh tình trạng chỉ giới hạn tập huấn đối với cấp lãnh đạo khoa hoặc bộ môn Lý luận chính trị các trường đại học, cao

⁶ Hồ Chí Minh (1996), Toàn tập, tập 6, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội, tr.288.

⁷ Hồ Chí Minh (1996), Toàn tập, tập 8, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội, tr. 296.

đảng. Điều này dẫn đến những hạn chế trong việc nghiên cứu, tìm hiểu Nghị quyết của Đảng, đặc biệt cơ sở khoa học để Đảng đưa ra những điểm mới trong quan điểm của mình.

+ Cần có những điều chỉnh để đảm bảo sự phù hợp giữa nội dung giảng dạy với thời lượng giảng dạy các môn Lý luận chính trị. Bởi vì phương pháp dạy học phải được bắt nguồn từ nội dung và phù hợp với nội dung dạy học. Nếu nội dung quá lớn thì khó có thể sử dụng hiệu quả các phương pháp dạy học tích cực. Việc phù hợp giữa nội dung và phương pháp sẽ giúp người giảng viên Lý luận chính trị chủ động hơn trong hoạt động dạy học và sinh viên sẽ hứng thú với môn học hơn. Bộ Giáo dục & Đào tạo cần có những điều chỉnh về nội dung môn học trong các giáo trình Những nguyên lý cơ bản của Chủ nghĩa Mác - Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam.

b. Khuyến nghị đối với các trường đại học, cao đẳng:

+ Có thể nói, việc quán triệt Nghị quyết của Đảng trong các nhiệm kỳ đại hội nói chung và Đại hội lần thứ XII nói riêng chủ yếu là thông qua hoạt động dạy học của giảng viên Lý luận chính trị. Vì vậy, việc tạo điều kiện và có cơ chế khuyến khích Khoa (Bộ môn) Lý luận chính trị tổ chức Hội thảo khoa học về Nghị quyết Đại hội XII của Đảng, tổ chức các buổi tọa đàm, trao đổi chuyên đề ở từng môn học... giúp người giảng viên có những kĩ năng cần thiết trong việc truyền tải một cách hiệu quả Nghị quyết Đại hội XII đến sinh viên.

+ Khuyến khích Khoa (Bộ môn) Lý luận chính trị biên soạn và ban hành các cuốn bài giảng, nội dung ôn tập, viết tiểu luận, bài thu hoạch... các môn khoa học Lý luận chính trị có vận dụng nghị quyết Đại hội XII của Đảng.

+ Xây dựng và hoàn thiện hệ thống thư viện điện tử của nhà trường; phòng Thông tin tư liệu nhà trường cần cập nhật, bổ sung Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII và các Tài liệu nghiên cứu Văn kiện Đại hội XII để cán bộ, giảng viên, sinh viên nghiên cứu, tìm hiểu.

Quán triệt các quan điểm cơ bản của Đảng Cộng sản Việt Nam trong các Văn kiện Đại hội trong đó có Đại hội XII vào giảng dạy các môn khoa học Lý luận chính trị là một yêu cầu cấp bách, là nhiệm vụ chính trị và nhiệm vụ khoa học của người giảng viên dạy học các môn Lý luận chính trị. Thông qua việc quán triệt các quan điểm cơ bản của Đảng Cộng sản Việt Nam vào giảng dạy giúp người giảng viên Lý luận chính trị vừa thấm nhuần quan điểm của Đảng, nâng cao trình độ chuyên môn vừa đáp ứng yêu cầu của

người học trong việc lĩnh hội tri thức mới, nắm bắt những vấn đề mang tính thời sự, những quan điểm định hướng chiến lược của Đảng đối với sự phát triển các lĩnh vực của đất nước. Bên cạnh đó, Đảng ủy, Ban giám hiệu, Đoàn thanh niên, Hội sinh viên, Phòng Công tác sinh viên ở các trường đại học, cao đẳng cần phối kết hợp tổ chức nhiều hoạt động để học tập, quán triệt, tuyên truyền, triển khai Nghị quyết Đại hội XII của Đảng đến với cán bộ, đảng viên, công nhân viên, người lao động, sinh viên nhà trường một cách đa dạng, phong phú, hấp dẫn, sinh động và hiệu quả. □

Tài liệu tham khảo

1. *Đảng Cộng sản Việt Nam (2016)*, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII, Nxb Chính trị Quốc gia.
2. *Đại học Quốc gia TP Hồ Chí Minh (2015)*, *Kỹ yếu Hội thảo khoa học Quốc gia*, Nâng cao chất lượng giảng dạy, học tập các môn Lý luận chính trị trong các trường đại học, cao đẳng, TP Hồ Chí Minh.
3. <http://vi.wiktionary.org/wiki>
4. <http://vdict.com/>
5. <http://net/tu-dien-phat-loc>

TƯ TƯỞNG ĐOÀN KẾT TRONG BẢN...

(Tiếp theo trang 13)

được kế thừa từ những gợi mở trong tư tưởng Hồ Chí Minh về đại đoàn kết thể hiện trong tác phẩm Tuyên ngôn độc lập.

Như vậy, bản Tuyên ngôn độc lập do Chủ tịch Hồ Chí Minh soạn thảo đã không những tiếp nối những tinh hoa văn hóa nhân loại mà còn là sự kết tinh của những phẩm giá của con người và dân tộc Việt Nam. Không những lên tiếng khẳng định quyền con người và chủ quyền độc lập dân tộc mà còn đưa ra được phương thức hữu hiệu để bảo vệ nhân quyền, chủ quyền dân tộc và sự tiến bộ nhân loại, đó chính là thực hiện đoàn kết dân tộc và đoàn kết quốc tế. □

Tài liệu tham khảo

1. *Hồ Chí Minh toàn tập (2000)*, tập 3, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
2. *Hồ Chí Minh toàn tập (2000)*, tập 7, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
3. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI (2011)*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
4. *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII (2016)*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
5. *Hiến pháp Việt Nam (Năm 1946, 1959, 1980 và 1992) (1995)*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.